

ЗМІСТ

Невидимі	6
Трилобіт	8
Морська лілія	10
Ракоскорпіон	12
Амоніт	14
Іхтіозавр	16
Плезіозавр	18
Черепahi і крокодили	20
Мозазавр	22
Базилозавр	24
Акула	26
Вусатий кит	28
Мастодонт	30
Шаблезубі коти	32

Гіпаріон	34
Страус	36
Їжатець	38
Марабу	40
Паракамелюс	42
Гігантська гієна	44
Урміорніс	46
Вівцебик	48
Волохатий носоріг	50
Мамут найвеличніший	52
Великорогий олень	54
Печерний ведмідь	56
Леви і леопарди	58
Тур	60
Тарпан	62

Вам доводилося чути про мамонтів, трилобітів, іхтіозаврів чи шаблезубих котів?

Тисячі чи навіть мільйони років тому на Землі жило багато дивовижних тварин. Чимало з них блукали землями, що потім стануть Києвом, Львовом, Харковом, Одесою чи тим іншим місцем, у якому ви мешкаєте. Ця книжка розповідає про найвідоміших «українських диковиськ».

Одні тварини були крихітні, інші – велетенські. Якись – сумирні, а якись – справжні хижаки. Вони плавали прадавнім морем, яке мільйони років тому вкривало всю Україну. Бігали тутешніми степами, лісами й горами, які сформувалися вже пізніше. Літали просторами, які ми тепер звемо нашою Батьківщиною.

Ці тварини жили й на інших землях. Деякі з них існують і тепер. Про багатьох можуть «розповісти» їхні родичі, нащадки чи викопні рештки. А деякі зникли без сліду, і про них ми можемо лише здогадуватися.

«Українських диковиськ» найкраще читати інтерактивно: наприкінці кожної розповіді ви побачите підказки, за якими зможете знайти додаткову інформацію в бібліотеці або інтернеті.

РАКОСКОРПІОН

Eurypterida

Нині в Україні скорпіони живуть лише на півдні Криму. А в давнину їхні далекі родичі сновигали тутешнім праморем. Науковці називають цих страхітливих тварин морськими скорпіонами, або ж ракоскорпіонами, бо вони водночас нагадували і раків, і скорпіонів.

Морські скорпіони були й справді страхітливими. Найбільші з них сягали завдовжки 2,5 метра, а їхні кінцівки нагадували клешні. Та хапали морські скорпіони переважно легку здобич – ту, яка вже була мертва.

Найдавнішому зі знайдених ракоскорпіонів понад 467 мільйонів років, але науковці припускають, що вони виникли ще раніше. Вимерли ці істоти приблизно 248 мільйонів років тому. Найдовше з них проіснували ті, які навчилися жити у прісній воді річок і озер.

СЕКРЕТ

Прадавні скорпіони (Scorpiones) стали одними з перших тварин у світі, які вийшли з моря і пристосувалися до життя на суходолі.

ДО РЕЧІ:

Павук *Heterophrynus* із Південної Америки – родич морських скорпіонів.

МАСТОДОНТ

Mammutidae

Уявіть собі дуже великого слона заввишки зо три метри, з довжелецькими бивнями, що здіймаються догори. Десь такий вигляд мали мастодонти. Ці тварини жили на всіх континентах Землі, крім Австралії. Перші з них з'явилися понад 30 мільйонів років тому в Африці й поступово розселилися по світу, а останні зникли 10 тисяч років тому.

Мастодонти харчувалися гілками дерев і кущів, а деякі види їли траву. Самці блукали окремо, а самки з малюками жили в стадах.

Налічують зо 20 видів цих тварин. Європейські вчені проаналізували зубну систему мастодонтів і з'ясували, що приблизно 30 мільйонів років тому вони мали спільного пращура зі слонами, а ще були пращурами мамонта.

СЕКРЕТ

2007 року одеська школа дайверів «Кусто» зробила дивовижну знахідку. Аквалангісти занурювалися поблизу одного з одеських пляжів. На глибині 10 метрів вони знайшли ціле кладовище кісток доісторичних тварин. Серед знахідок були й кістки мастодонта. Колись у цьому місці текла річка, пояснюють науковці, і лише потім сформувалися сучасні обриси Чорного моря.

ЦЕ ЦІКАВО:

Ананкус

Гомфотерій

Дейнотерій

